

Paviljoentjalk ⁴⁾

Aan het bouwboek worden de volgende gegevens ontleend:

Bouwjaar : 1905
Bouwnummer : 160 paviljoentjalk VROUWE JOHANNA
Opdrachtgever : F. Rijfers te Woerden
Afmetingen : (l x b) 17.30 x 3.58 meter, diepgang 0.65 meter
Prijs : fl 2.850,- plus oud schip ter waarde van f 550,-
Afgeleverd : 26 januari 1905

Tweede eigenaar was Paul Rijfers te Rietveld (bij Woerden), naamgeving: VROUWE GEERTRUIDA. Derde eigenaar (1923) Jacob Rijfers te Alphen aan den Rijn, VROUWE ADRIANA.

De tjalk is tot 1936 als vrachtschip gebruikt, o.a. voor suikerbietenvervoer in de Haarlemmermeerpolder in het najaar. Bij de bouw van het schip was rekening gehouden met de grootte van de sluis in de Ringvaart

tegenover Aalsmeer, omdat door deze sluis de Haarlemmermeer binnengevaren moest kunnen worden.

Terug in de Ringvaart gingen de bietenschepen in een lange rij achter elkaar liggen. Er voer dan van achter af een sleepboot langs. Vanaf deze sleepboot werd aan de bemanning van elke bietenschip een sleepoog van een lange sleeplijn (250 meter!) aangereikt, dat op elke schip aan stuurboordzijde op de voorbolder

Achter deze brug lag de sluis van de Haarlemmermeer.

werd gezet. Om het sturen van de schepen tijdens de sleepvaart te vergemakkelijken, werd achter op de schepen een extra lijntje vastgemaakt aan de sleeplijn. Zo voer men dan in sleep naar de suikerfabriek in Halfweg en na het lossen op dezelfde manier terug naar de sluis, maar dan met de sleeplijn aan de andere zijde. De tjalk kon onder de bruggen door, maar hiervoor moest wel de scharnierende golfbreker op de voorsteven voorover-geklapt ('klapmuts') en de mast gestreken worden. In de bietentijd werd (tot 1951) het waterpeil in de Haarlemmermeerpolder verhoogd om te voorkomen dat de geladen schepen aan de grond liepen.

In de overige jaargetijden werd met de tjalk andere vracht vervoerd op verschillende trajecten.

Toen de crisisjaren rond 1930 aanbraken, viel er ook voor schipper Rijfers niets meer te verdienen. Van f 9,- steun per week konden vader, moeder en inmiddels vijf kinderen moeilijk rondkomen. Gelukkig had de gemeente Alphen aan den Rijn werk in voorbereiding, n.l. de aanleg van de Oosterbegraafplaats en daarna de realisatie van de Prins Bernhardlaan en het Bosspark. Schipper Rijfers heeft zich een aantal jaren ingezet voor het zandtransport (voor het Bosspark) van Noordwijkerhout naar Alphen a/d Rijn. Hij verdiende daarmee f 14,- per week. Het zand moest hij zelf met een kruiwagen uit de duinen in N.hout halen en aan boord van de VROUWE ADRIANA brengen. Het was keihard werken – ook de kinderen en moeder zetten zich erbij in. De tjalk had geen motor. Dat hield in: zeilen, jagen en ook veel bruggen passeren, dus bomen.

In de Spoorhaven in Alphen (bij het station NS) werd het zand met een kraan in een grote trechter gestort en daarvandaan door twee Alphense transporteurs naar de plaats van bestemming gereden.

Toen in 1938 het zandtransport afgelopen was, besloten Jacob Rijfers en zijn vrouw in een huis aan de wal te gaan wonen.

Op 31 december 1938 werd de VROUWE ADRIANA voor f 500,- verkocht aan P.J. Geerling te Noordwijkerhout, die haar in 1939 doorverkocht aan J.H.J. Schenk te Leimuiden. Die heeft er een woonboot van gemaakt met als ligplaats eerst de Drecht bij Bilderdam en later Ter Aar.

In 1956 werd de tjalk verkocht aan Gebr. A. en G. van der Laan te Woubrugge. Daar werd er een nieuwe kajuit op gebouwd.

Vervolgens kwam het schip in 1984 in bezit van vader en zoon Lichtenberg te Vijfhuizen. Zij gaven het de naam DE ONDERNEMING en brachten het min of meer in de oorspronkelijke vorm terug: luikenkap,

De familie Rijfers op hun tjalk in de spoorhaven in Alphen in 1937; V.l.n.r. Antje (6), Jannie (12), Daniël (8), Folkert (14), Jan (4), nichtje Riet (12) en moeder Adriana staande in het kapluik (foto collectie R. Ligtenberg).

De Onderneming

een mast van 17 meter (de originele was ca 9 meter geweest) en 125 m² zeil. Zo konden zij er de Nederlandse binnenwateren mee bevaren. Zoon Rob heeft tweemaal met succes aan de Strontrace meegedaan. In 1992 heeft hij er een 4-cil. 60 pk Mercedes 615 diesel-motor in gezet.

In 1996 kwam de tjalk in handen van Arjan Gordijn te Aalsmeer. Hij heeft er een roefje op gezet.

En nu is sinds 1999 de (nog steeds) DE ONDERNEMING eigendom van George en Joke Hamers in Aalsmeer. Zij zijn in bezit van een Meetbrief Ronde en Platbodemjachten, zodat ze deel kunnen nemen aan officiële wedstrijden.